

Cvetice iz rajskega vrta.

5. Zmernost.

udi zmernost je nebeška cvetka. To je Bog naznanil že prvima človekoma; zahteval je, naj mu s tem pokažeta pokorščino, da ne bodeta jedla od drevesa v sredi raja. Hudojni duh pa ju je zapeljal, da sta bila Bogu nepokorna, da sta dobila poželenje po sadu prepovedanega drevesa in da sta ga tudi jedla. Strašen je bil nasledek te požrešnosti; vse, kar je hudega na svetu, je kazen za greh prvih staršev. Zelo ljuba pa je Bogu zmernost. Mladenič Daniel in trije njegovi tovariši so bili v sužnjosti na dvoru babilonskega kralja. Ker so jim bile mnoge jedi, ki so jih dobivali na dvoru, prepovedane po judovski postavi, so pili le vodo in jedli sočivje. *Bili pa so bolj zdravi, lepši in močnejši, kakor drugi mladeniči, ki so od kraljeve mize dobivali najboljše jedi in najdražje pijače.*

Že v mladosti se je treba vaditi v zmernosti, to je v tisti čednosti, s katero krotimo neredno poželenje po jedi in pijači in uživamo oboje le po pameti. Zlasti mora že deček dobiti resničen stud pred nezmernostjo v pijači, ki je vzrok, da je dandanes toliko ljudi ubožnih in bolnih pa še bolj nesrečnih na duši. Stari Špartanci so svoje sužnjike nalašč opijanili in jih kazali mladini, da bi se otrokom pijani ljudje studili. Zato so se špartanski otroci pozneje, ko so odrasli, varovali pijače in postali krepki mladeniči in možje. Ali pa v resnici škoduje uživanje upijanljivih pijač telesu?

Zavživanje vina, piva in zlasti žganja slabi telesne moči. Izumitelj strelovoda, Benjamin Franklin, je pil v mladosti samo vodo, pa je bil bolj močan, kakor vsi njegovi tovariši, ki so pili pivo. Pijača le razburja človeka in ga le navidezno ojači, kmalu pa

se pokaže utrujenost in slabost. Brodarji na severu ne smejo prav nič žganih pijač piti, ker sicer bi ne mogli toliko delati, zlasti pa ne prenašati strahovitega mraza.

Ko je bil Harison izvoljen za predsednika severo-amerikanskih držav, so mu prijatelji priredili veliko slavnostno pojedino. Slavili so njega in njegovo družino v mnogih napitnicah. Harison je ozdravljaval vedno le s kozarcem vode v roki. Prijatelji so ga prosili, naj vsaj ta dan izjemoma natoči nekaj kapljic vina. Ko ga le niso nehali prositi, vstane in pravi: „Kaj vendar zahtevate od mene, gospodje? Ko sem izstopil iz šole z dvanajstimi tovariši, sem naredil obljubo, nobene kapljice kake upijanljive pijače zavžiti. Te obljube nisem nikdar prelomil. Dvanajst mojih tovarišev je že umrlo, ker so pili, jaz pa hvalim Boga, da sem ostal zvest svoji obljubi, da nisem pil. Tako sem si ohranil zdravje in dosegel sedanjo častno službo. Naj li danes to obljubo prelomim?“

Zavživanje upijanljivih pijač zelo škoduje zdravju. Angleški zdravnik Parkes je z mnogimi zdravimi mladeniči naredil ta-le poskus: Nekaj časa jim je dajal piti samo vodo, potem vsak dan pol litra piva, slednjič vsak dan pol litra vina. Pri tem je meril s posebno pripravo, kolikokrat jim udari srce. Ko so zavživali pivo, jim je srce udarilo 4000—8000 krat več, kakor je navadno; ko so pili vino, je naštel do 13.000 udarcev na dan; pri pitju žganja se pa število udarcev pomnoži do 18 000 na dan. In kakšen vpliv ima to? Srce mora vedno delovati; ako pa se s pijačo pripravi do tega, da mora preveč delovati, postane bolno. Razne bolezni, nenadna ali zgodnja smrt so posledice zauživanja upijanljivih pijač. Nek zdravnik na Angleškem je imel med 100 bolniki, ki jih je zdravil, 70 takih, ki so si nakopali bolezen s pijačo. Oni, ki pijó upijanljive pijače, tudi veliko preje zbolé ali pa nalezejo kako nalezljivo bolezen, kakor pa tisti, ki se zdržé takih pijač. V letih 1848 in 1849 je bila na Škotskem kolera. Izmed 100 bolnikov, ki so bili udani pijači, jih je umrlo 91; izmed 100 bolnikov pa, ki niso pili upijanljivih pijač, jih je umrlo samo 19. Neki učitelj zdra-

vilstva je rekel tedaj, da bi najraje napisal na vse prodajalnice žganja: „Tukaj se prodaja kolera.“

Ako so pa upijanljive pijače že odraslim tako škodljive, so otrokom naravnost strup. Večkrat povzročé razne in tudi neozdravljive bolezni.

Kdor se navadi pijače, si tudi ne bo nikoli ničesar prihranil. V revščini in uboštvu živé in umrjó oni, ki se udajo nezmernosti. V neki gostilni je sedelo opoludne več pivcev. Kar stopi v sobo uboga žena in postavi na mizo pokrito skledo, rekoč: „Glej, moj mož, ker nimaš časa domov priti, sem ti semkaj prinesla kosilo.“ Mož se nasmehne in povabi tovariše, da bi mu pomagali jesti. Ko pa dene pokrov raz skledo, ne najde drugega notri, kakor košček papirja, kjer je bilo zapisano: „Skleda je prazna; tako kosilo imamo doma tudi jaz in otroci.“

Pijanci tudi z g o d a j u m r j ó. Že sv. pismo pravi: „Veliko jih je zavaljo pijanosti umrlo; kdor pa je trezen, si podaljša življenje.“ Pijača pomori več ljudi, kakor vojska, zmernost pa ohrani zdravje in zadovoljnost. — Predsednik francoske ljudovlade sprejema vselej 1. januarja tuje poslance, višjo duhovsko in svetno gosposko. L. 1882 je bil ob tej priliki navzoč tudi petindevetdesetletni starček. Predsednik ga je mej drugim vprašal, kako si je ohranil tako dolgo zdravje in življenje. „To mi je bilo prav lahko“, pravi starček; „vse svoje življenje nisem pokusil kapljice vina.“

Kako pa škodujejo upijanljive pijače dušnim močem, vam bo tudi še „Angelček“ povedal.

